

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

SL

Govor

Bruselj, 9. decembra 2014

ECA/14/57

Govor Vítorja Caldeire, predsednika Evropskega računskega sodišča

Predstavitev letnih poročil za leto 2013

Svet Evropske unije (ekonomske in finančne zadeve)

Bruselj, 9. decembra 2014

Velja govorjena beseda.

ECA Press

Damijan Fišer – tiskovni predstavnik

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Telefon: (+352) 4398 45410   Prenosni telefon: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu   @EUAuditorsECA   Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)   eca.europa.eu

Spoštovani gospod predsednik,

spoštovani ministrice in ministri,

spoštovana podpredsednica Komisije gospa Georgieva!

V čast mi je, da lahko Svetu predstavim letno poročilo Sodišča za proračunsko leto 2013.

Smo v času pomembnih sprememb v Evropi. Nova Evropska komisija se spoprijema s številnimi pomembnimi izzivi.

Eden od njih je, kako izboljšati upravljanje proračuna EU. Trije glavni elementi tega izziva so: poraba razpoložljivih sredstev, zagotavljanje skladnosti s finančnimi pravili EU ter doseganje koristnih in očitnih rezultatov za državljane. *Omne trium perfectum*, kot bi morda dejal predsednik Komisije gospod Juncker.

Spoštovani ministrice in ministri!

Na začetku tega novega obdobja porabe je letno poročilo Sodišča za leto 2013 pokazalo, da finančno poslovanje EU na splošno še ni dovolj dobro.

Glede **porabe proračuna EU** je treba povedati, da je vrednost plačil iz proračuna EU v letu 2013 presežala 148 milijard EUR, kar je skoraj 99 % najvišjega možnega zneska za to leto.

Sodišče ugotavlja, da so bile leta 2013 te transakcije ustrezno evidentirane, kar pomeni, da smo od leta 2007 vsako leto izdali pozitivno revizijsko mnenje o zanesljivosti računovodskih izkazov EU.

V računovodskih izkazih EU nismo našli „črne luknje“, kot so to opisovali nekateri mediji, vendar pa smo v našem poročilu ugotovili, da so se skupne neporavnane finančne obveznosti EU do konca leta 2013 povečale še za 9 milijard na 322 milijard EUR.

Poudarjamo, da je to eden od številnih znakov vse večjega pritiska na denarne tokove EU. Glede na to priporočamo, naj Komisija predvidi možno pomanjkanje sredstev za financiranje programov EU in pripravi ustrezne napovedi denarnih tokov.

Zato Komisijo tudi pozivamo, naj zagotovi, da bodo predplačila in začetne naložbe iz proračuna EU odražali dejanske potrebe po denarnem toku. Na primer, manj kot polovica od 14 milijard EU, ki so bile od leta 2007 vplačane v **instrumente finančnega inženiringa**, je do konca leta 2013 dejansko dosegla končne upravičence.

To je eno od tveganj pri uporabi finančnih instrumentov. Drugo tveganje je, da se z večanjem učinka vzvoda z javnimi sredstvi ta sredstva oddaljujejo od javne odgovornosti in revidiranja. Če niso vzpostavljene ustrezne ureditve, se pojavi tveganje, da je zaradi finančnih instrumentov težje spremljati, kam gredo sredstva, ali so izpolnjeni pogoji za njihovo uporabo in kakšni rezultati se dosegajo.

Tega nismo poudarili le v našem letnem poročilu, pač pa tudi v dveh nedavnih panoramskih pregledih. Eden govori o javni odgovornosti in vrzelih pri revidiranju, drugi pa o tveganjih za finančno poslovanje EU.

Danes to vprašanje znova omenjam, saj je glede na naložbeni načrt za Evropo, ki ga je pred nedavnim najavila Komisija, zelo pomembno. Novi **evropski sklad za strateške naložbe** bo navsezadnje temeljil na jamstvih iz proračuna EU za zbiranje zasebnih finančnih sredstev, zato bi bilo treba spoštovati načela preglednosti, odgovornosti in javnega revidiranja.

Spoštovani ministrice in ministri,

Proračun EU se sicer porabi, vendar je še vedno preveč plačil, ki niso **v skladu s pravili**.

Sodišče ocenjuje, da je leta 2013 skupna stopnja napake za plačila znašala 4,7 %, leta 2012 pa 4,8 %. To je veliko nad 2-odstotnim „pragom pomembnosti“. Tako je bilo že vsa leta, odkar Sodišče revidira računovodske izkaze EU.

Leta 2013 je na vsa področja odhodkov vplivala pomembna stopnja napake. Edina izjema je bilo 10,6 milijarde EUR, ki jih je EU porabila za svojo upravo.

Sodišče ocenjuje, da je stopnja napake višja pri 80 % sredstev EU, pri katerih si Komisija odgovornost za upravljanje deli z državami članicami. Po naši oceni stopnja napake pri deljenem upravljanju znaša 5,2 %, na drugih področjih, ki jih večinoma neposredno upravlja Komisija, pa 3,7 %. Kot je razvidno iz dodatne analize iz našega pregleda porabe za kohezijo in kmetijstvo v obdobju 2007–2013, Sodišče ugotavlja napake v vseh državah članicah.

Popravljalni ukrepi Komisije in nacionalnih organov zagotovo pomagajo ohranjati nižjo skupno stopnjo napake, vendar naši dokazi kažejo, da bi bilo pri sedanjih ureditvah mogoče storiti več, da bi napake sploh preprečili.

Na primer, stopnjo napake, ki jo je Sodišče ugotovilo za področje razvoja podeželja, bi bilo načeloma mogoče zmanjšati s 6,7 % na 2,0 %, če bi nacionalni organi uporabili vse informacije, ki so jih imeli, preden so Komisiji predložili zahteve za povračilo.

Glavni viri napak, na katere bi morali biti nacionalni organi pozorni, so isti kot v prejšnjih letih: neupravičeni zahtevki, resne kršitve pravil javnega naročanja in nepravilne prijave kmetijskih površin.

Po mnenju Sodišča je napake bolje preprečiti kot popravljati, saj take napake pri pravilnosti ogrožajo tudi učinkovitost in uspešnost porabe EU. S tem smo prišli do tretjega od glavnih sporočil v našem letnem poročilu.

Spoštovani ministrice in ministri,

po mnenju Sodišča bi se morali upravljavci sredstev EU na ravni EU in nacionalni ravni pri porabi sredstev EU bolj osredotočiti na rezultate.

V programskem obdobju 2007–2013 je bila osredotočenost najprej na porabi razpoložljivih sredstev, potem na skladnosti s pravili in šele nazadnje – pa še to v razmeroma omejenem obsegu – na **doseganju rezultatov**.

To je osnovna lastnost ureditev proračunskega upravljanja EU. Uradniki na ravni držav članic in EU so pod velikim pritiskom, da je treba sredstva porabiti, ker bi jih sicer lahko izgubili, enakovrednih spodbud za to, da se s porabljenimi sredstvi dosežejo rezultati, pa ni.

V novem programskem obdobju je to treba spremeniti. Naše letno poročilo vsebuje mnogo primerov iz 19 posebnih poročil, ki jih je Sodišče sprejelo leta 2013 in kažejo, kako bi lahko večja osredotočenost na rezultate izboljšala smotrnost poslovanja.

Komisija je pokazala, da se je od kulture porabe pripravljena premakniti h kulturi smotrnosti. Za uspeh pri tem bo potrebno troje:

- prvič, resnična zavezanost – na ravni EU in držav članic – doseganju najboljših mogočih rezultatov z omejenimi finančnimi viri EU;
- drugič, ustrezni cilji za rezultate, ki jih je treba doseči, in zanesljive informacije o napredku pri njihovem doseganju;
- in tretjič, kar je najpomembnejše, pobude za nagrajevanje velike smotrnosti in sankcioniranje majhne smotrnosti.

Hkrati bi lahko bili in tudi morali biti skupni rezultati, doseženi s sredstvi EU, opaznejši. V zvezi s tem Sodišče priporoča, naj Komisija v svoje letno finančno poročilo vključi več o evropski dodani vrednosti, ki jo prinaša proračun EU, in o napredku pri doseganju strateških ciljev strategije Evropa 2020.

Poudarjamo tudi, da bo zmožnost Komisije za to zelo odvisna od kakovosti informacij, ki so na voljo na nacionalni ravni.

Spoštovani predsednik, ministri in ministrice,

izboljšanje finančnega poslovanja EU ne pomeni, da je treba izbirati med porabo sredstev, upoštevanjem pravil in doseganjem rezultatov, ampak pomeni, da je treba doseči vse troje hkrati.

Vemo, da to ni enostavno, in v našem panoramskem pregledu finančnega poslovanja EU poudarjamo, kakšna so tveganja pri tem. Naloga pa bi bila lažja, če bi bilo proračun EU lažje upravljati, če bi bilo manj prioritete porabe ter če bi bili cilji jasnejši, ureditve za porabo sredstev pa enostavnejše. To so ključna spoznanja iz proračunskega obdobja 2007–2013. Upam, da delo, ki smo ga opravili, kaže, da je Sodišče v celoti zavezano temu, da bo Svetu, drugim institucijam EU in organom držav članic pomagalo izboljšati finančno poslovanje EU in odgovornost v tekočem proračunskem obdobju.

Hvala za Vašo pozornost.